

1+5 در مقابل پیشنهادهای روشن ایران

دور سوم و چهارم گفت‌وگوهای ایران و 1+5 دیروز در مسکو در فضایی مبهم برگزار شد. این گفت‌وگوها که هفتمین مرحله از مذاکرات ایران و 1+5 به شمار می‌رود، از دوشنبه آغاز شده بود.

نمایندگان کشورمان دیروز در دو نوبت با اعضای 1+5 مذاکره کردند

1+5 در مقابل پیشنهادهای روشن ایران

دور سوم و چهارم گفت‌وگوهای ایران و 1+5 دیروز در مسکو در فضایی مبهم برگزار شد. این گفت‌وگوها که هفتمین مرحله از مذاکرات ایران و 1+5 به شمار می‌رود، از دوشنبه آغاز شده بود.

مذاکرات دیروز از ساعت 12 به وقت مسکو و 12 و 30 دقیقه به وقت تهران با تاخیری 15 دقیقه‌ای برگزار شد و قرار بود در آن طرفین به جمع بندی درباره گفت‌وگوهای روز نخست رسیده و اعضای 1+5 نیز در این نشست تصمیم خود را درباره پیشنهادهای ایران که در قالب بسته‌ای پنج‌محوری ارائه شده است، ارائه کنند.

اما با پایان یافتن دور سوم مذاکرات نتیجه خاصی حاصل نشد و این دور از مذاکرات که برای صرف ناهار و اقامه نماز هیات ایرانی ساعت 15 متوقف شده بود، پس از وقفه‌ای کوتاه از سر گرفته شد.

به گزارش خبرگزاری‌ها، از سرگیری مذاکرات حتی مقامات تشریفات وزارت خارجه روسیه را نیز سردرگم کرده بود، چرا که گویی همه چیز در دور سوم پایان یافته بود، اما به یکباره تصمیم به ادامه مذاکرات گرفته شد و مذاکرات ایران و 1+5 به دور چهارم کشیده شد.

در تنفس این دور از مذاکرات، جلیلی با سرگئی ریابکوف معاون وزیر خارجه روسیه و نماینده این کشور در 1+5 دیدار و گفت‌وگو کرد. گفته می‌شود طرف‌های روسی در این دور از مذاکرات تلاش گسترده‌ای را برای به نتیجه رساندن این مذاکرات داشتند.

پس از پایان مذاکرات دیروز دیدار دوجانبه‌ای میان کاترین اشتون و سعید جلیلی برگزار شد و نمایندگان ایران و چین و روسیه نیز دیدارهای دوجانبه‌ای برگزار کردند. نکته دیگر این که در این دور از مذاکرات ایران و 1+5، نماینده چین تغییر کرد و لی یو چنگ جانشین ما ژائو شو شد. کاترین اشتون و سعید جلیلی پس از پایان این دور از گفت‌وگوها جلسه‌ای خبری برگزار کردند.

خواسته‌های غرب و 1+5

روز اول مذاکرات مسکو در دو نوبت صبح و عصر برگزار شد. در دور نخست از این گفت‌وگوها ایران پیشنهادات پنجگانه خود را به طرف غربی ارائه کرده و پس از آن اشتون از جلیلی فرصت خواست تا درباره پیشنهادهای طرف ایرانی و همچنین انتقادات هیات ایرانی از پیشنهادهای 1+5 تامل و اظهارنظر کند. در عین حال گروه 1+5 نیز از ایران خواست به درخواست سه‌گانه آنها مبنی بر تعلیق غنی‌سازی 20 درصدی، خارج کردن همه حجم اورانیوم 20 درصد غنی شده از ایران و تعطیلی تاسیسات غنی‌سازی اورانیوم در 171# فردو» پاسخ نهایی را بدهد.

این درخواست در حالی مطرح شد که گفته می‌شود کشورهای 1+5 بر درخواست‌هایشان براساس قطعنامه‌های شورای امنیت تاکید دارند، در حالی که ایران معتقد است قطعنامه‌های شورای امنیت غیرقانونی است و نمی‌تواند مبنای مذاکرات قرار گیرد.

یک دیپلمات آگاه نزدیک به مذاکرات ایران و 1+5 خبر داد در این جلسه طرف ایرانی غیرقانونی بودن قطعنامه‌ها علیه ایران را به اثبات رساند و به صورت مکتوب نیز آن را به طرف مقابل ارائه کرد.

همچنین دیپلمات‌های حاضر در این مذاکرات اعلام کردند گروه 1+5 پیشنهادهای خود را در هیچ چارچوب بلند مدتی که مشخص‌کننده الزامات و تبعات آن و گام‌های بعدی باشد، قرار نمی‌دهد و صرفاً بر برداشته شدن یک گام تاکید دارد. از دید طرف ایرانی این به معنای آن است که گروه 1+5 در واقع به دنبال پیدا شدن راه حل کلانی برای بن‌بست موجود نیست بلکه فقط بر گرفتن یک امتیاز تاکتیکی تمرکز کرده و بعد از آن هم احتمالاً دوباره حرف‌های سابق خود را تکرار خواهد کرد. در چنین وضعیتی است که طرف ایرانی عقیده دارد هرگونه مذاکره درباره یک گام مشخص بستگی به این دارد که آن گام در چه چارچوبی مطرح شود. از این رو، منابع نزدیک به تیم ایران می‌گویند بسته به این که گام درخواستی در کدام چارچوب مطرح شود و برنامه کاری پس از آن چه باشد، پاسخ به آن متفاوت خواهد بود.

در همین حال روسای جمهور آمریکا و روسیه درست ساعاتی پس از پایان روز اول نشست مسکو با صدور بیانیه مشترکی در نشست «گروه ۲۰» که در مکزیک برگزار شده است، بر تعامل سازنده با ایران از طریق فرآیند ۵+۱ ابراز تمایل کردند. در عین حال باراک اوباما و ولادیمیر پوتین اعلام کردند که خواستار کاهش دادن حجم اورانیوم با غنای بالای ایران برای مصارف صلح‌آمیز هستند. در این بیانیه تأکید شده است که تهران باید به طور کامل به تعهدات خود عمل و برای حل و فصل سریع همه موضوعات باقیمانده با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی همکاری کند. در این بیانیه تصریح شده است هنوز زمان و فضا برای کارساز بودن دیپلماسی وجود دارد. از سوی دیگر، لئو ویسین، سخنگوی وزارت خارجه چین با اشاره به روز اول مذاکرات مسکو گفت: اگر ۵+۱ و ایران با اختلافات دو طرف بدرستی برخورد کنند، مذاکرات مسکو موفقیت‌آمیز خواهد بود.

ماموریت نماینده روسیه بعد از دیدار با باقری

پیش از آغاز دور سوم مذاکرات، علی باقری، معاون سیاست خارجی و امنیت بین‌الملل دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران و سرگئی ریابکوف، معاون وزیر خارجه و نماینده روسیه در گروه ۵+۱ دیداری دوجانبه داشتند.

در این دیدار بعد از بررسی مجدد پیشنهادهای ایران تصمیم بر این شد که نماینده روسیه با اعضای گروه ۵+۱ درباره پیشنهادهای ایران و موافقت ایران با طرح پوتین صحبت کند. روسیه طی دیدارهای دوجانبه پیشنهاد بازگشت به طرح پوتین را ارائه کرده و این طرح مورد موافقت ایران نیز قرار گرفته است. پوتین پیش از انتخابات روسیه طی مقاله‌ای به موضوع برنامه‌های هسته‌ای ایران پرداخت و در آنجا پیشنهاد داد برای برون‌رفت از مذاکرات پیچیده و سخت ۵+۱، حق غنی‌سازی برای ایران از سوی کشورهای عضو پذیرفته شود و در ازای آن، ایران مکلف به همکاری با آژانس باشد.

مخالفت با ادامه مذاکرات در اروپا

در همین حال یک خبرگزاری روسی به نقل از یکی از اعضای هیات هسته‌ای ایران در مسکو اعلام کرد که ایران با برگزاری نشست‌های بعدی در هیچ‌یک از کشورهای اتحادیه اروپا موافقت نمی‌کند. در همین حال زمزمه‌هایی از مسکو به گوش می‌رسد که قرار است چین یا قزاقستان میزبان دور بعدی گفت‌وگوهای ایران و ۵+۱ باشند.

همچنین به گزارش مهر اعضای گروه ۵+۱ در پایان نشست دیروز از نمایندگان ایران درخواست کردند تا در آینده گفت‌وگوهای کارشناسی در سطح معاونان برگزار شود.

با وجود آن‌که جلسات ایران و ۵+۱ روز گذشته سه بار برای تنفس و گفت‌وگوهای دوجانبه جلیلی با اشتون و باقری با اشمیت قطع شد، اما مذاکرات تا ساعت ۲۲ به وقت تهران ادامه داشت و کنفرانس خبری آنها تا زمان چاپ این گزارش برگزار نشده بود.

کتایون مافی / گروه سیاسی